

Handläggare
Elin Karlsson
Arkitekt

Remiss: Motion från Anne Dederichs (V) m.fl. "Lund - Pionjär i behandling av vatten"

Förslag till beslut

Byggnadsnämnden beslutar

att yttra sig enligt stadsbyggnadskontorets förslag
att översända yttrandet till kommunstyrelsen

Sammanfattning

Vänsterpartiet har i en motion till kommunfullmäktige föreslagit att ge flera nämnder i uppgift att rusta Lunds infrastruktur gällande hantering av dricks-, dag- och spillvatten, för att förbereda Lund för klimatförändringar där torka lyfts särskilt. I motionen ges olika förslag på hur Lund vidare kan arbeta med frågan. Bland annat lyfts behoven av utveckling av Källby reningsverk, tekniska lösningar för lokal hantering av spill- och dagvatten samt effektiviserad och minskad vattenförbrukning hos Lundaborna.

Stadsbyggnadskontoret har tagit fram ett förslag till yttrande med fokus på stadsbyggnadsutveckling.

Stadsbyggnadskontoret välkomnar samverkan med forskare och universitet för kunskapsutveckling i det löpande planeringsarbetet. Genom specifika forsknings- och utvecklingsprojekt kan Lunds kommun tillsammans med akademien och andra viktiga parter fördjupa kunskapen för att identifiera möjligheter och begränsningar.

Underlag för beslutet

- Stadsbyggnadskontorets tjänsteskrivelse 2023-09-26
- Motion från Anne Dederichs (V) och Rebecca Johansson (V) "Lund - Pionjär i behandling av vatten"

Ärendet

Bakgrund

Kommunfullmäktige önskar ett beaktande av Vänsterpartiets motion. Motionen yrkar att Lunds kommun ska anta tre förslag som skulle ge förvaltningar i uppdrag att:

- Vid nyproduktion och ombyggnad av fastigheter utnyttja bästa möjliga teknik för att minimera dag- och spillvattenflödet
- Tillsammans med forskare och universitet göra en tids- och arbetsplan för en hushållsnära behandling av spillvatten som innehåller lokal källsortering och ökad energiåtervinning
- Driva ett aktivt planarbete som initierar stadsbyggande med ett helhetsperspektiv för att minimera dag- och spillvattenflödet.

Föredragning

Stadsbyggnadskontoret är positiva till teknologisk utveckling och fördjupat samarbete med akademien för att främja nytänkande inom vattenhantering. Samtidigt är det vårt ansvar att tillhandahålla en säker, effektiv och robust hantering av dricks-, dag- och spillvatten vilket är grundläggande för ett fungerande samhälle.

Stadsbyggnadskontoret arbetar både strategiskt och mer konkret med att anpassa vårt samhälle för att möta klimatförändringarna på ett robust sätt, vilket också berör hanteringen av våra ledningsnät. Tillsammans med VA SYD, miljöförvaltningen och tekniska förvaltningen pågår ett ingående kunskaps- och erfarenhetsbaserat arbete med Lunds kommuns vattentjänstplan som ska beskriva vårt vatten, dess kapacitet, hur det påverkas vid skyfall samt hur utbyggnad av vatten och avlopp prioriteras kommande 12 år.

Stadsbyggnadskontoret reviderar för närvarande översiktsplanen för Lunds kommun där vi på strategisk och översiktlig nivå arbetar för att säkerställa en hållbar och robust teknisk infrastruktur, att skapa förutsättningar för friska och levande vattendrag och sjöar, samt att skydda våra grundvatten. Samtliga delar är viktiga aspekter när det kommer till hantering och rening av vårt avloppsvatten och säkerställande av dricksvatten på kort och lång sikt, och i linje med de mål som finns i LundaEko.

Stadsbyggnadskontoret har i dagsläget inga skarpa verktyg för att minska förbrukning av dricksvatten, decentralisera hantering av spillvatten eller återanvända dag- och spillvatten. Däremot jobbar vi

både strategiskt och praktiskt med lokal rening och fördröjning av dagvatten.

I nyproduktion och ombyggnad av fastigheter är det möjligt att på fastighetsnivå nyttja tekniska installationer och olika lösningar för att minimera dag- och spillvatten. Att göra det här i större skala på ett sätt som berör befintlig ledningsstruktur utanför fastigheten bedöms som svår genomförbart både utifrån ett tekniskt och ekonomiskt perspektiv. Ur stadsbyggnadskontorets perspektiv är det inte möjligt att styra en sådan utveckling, framförallt inte i det privata beståndet.

För att testa och genomföra en hushållsnära hantering av spillvatten med lokal källsortering och återvinning bör detta med fördel kopplas till ett större nybyggnadsområde. Då finns möjlighet att redan från start planera för den teknik och de installationer som krävs inom fastigheterna, samt anpassa anslutande ledningsinfrastruktur. Kopplat till denna lösning måste även det slutgiltiga omhändertagandet hanteras, samt tillståndsprocess för en eventuell reningsanläggning. Ett källsorterande ledningsnät i större skala för befintlig bebyggelse innebär så stora svårigheter att det inte bedöms som samhällsekonomiskt genomförbart. Ombyggnationen av ledningar såväl i befintligt byggnadsbestånd som i stadens och tätorternas gatunät skulle bli mycket omfattande.

Med hårdare krav från EU för våra vattenförekomster bedöms det som svårt att få tillstånd för reningsverk i nya lägen. De nya EU-kraven innebär att det inte är tillåtet att försämra vattenkvaliteten i våra vattenförekomster.

Stadsbyggnadskontoret välkomnar samverkan med forskare och universitet för kunskapsutveckling i det löpande planeringsarbete. Att Lunds kommun tillsammans med forskare och universitet tar fram en arbetsplan för en hushållsnära behandling av spillvatten för hela Lunds kommun kan ses om ett forsknings- och utvecklingsprojekt där kommun och akademi samverkar för att ta fram ett kunskapsunderlag.

Att Lunds kommun initierar stadsbyggande med ett helhetsperspektiv för att minimera dag- och spillvattenflödet till Källby ser stadsbyggnadskontoret som ett spännande innovationsprojekt, där val av och specifikt område är av stor vikt för realiserbarheten.

Beredning

Förslaget har beretts av berörda tjänstepersoner på stadsbyggnadskontoret. Avstämning har skett med serviceförvaltning.

Barnets bästa

En bedömning av barnets bästa är att förslagets praktiska genomförande inte har en direkt påverkan på dagens barn. Ett genomförande kan dock komma att påverka kommande generationers barn, både positivt och negativt. En cirkulär och decentraliserad hantering av vatten och spillvatten innebär en bättre hushållning av vatten, vilket skapar bättre förutsättningar för tillgång till vatten i framtiden.

Ett genomförande som berör större delen av den byggda miljön innebär stora ekonomiska konsekvenser för kommunen, vilket kan påverka hur kommunala medel fördelas mellan välfärd och stadsutveckling. Detta kan påverka skola och fritid negativt.

Ekonomiska konsekvenser

Ett genomförande av remissen kan komplicera plan- och bygglovsprocesser och innebära behov av ny kompetens, omfattande samordning och längre ledtider. Detta ger större omkostnader för stadsbyggnadskontoret. Om planläggning blir avhängig att den tekniska infrastrukturen är på plats kan processer stanna upp vilket kan påverka intäkter från plan och bygglov.

Stadsbyggnadskontoret vill uppmärksamma att ett omfattande genomförande också genererar stora ekonomiska konsekvenser för va-huvudman och övriga ledningshavare, samt för tekniska förvaltningen, miljöförvaltningen och serviceförvaltningen.

Förslaget kan också innebära väsentliga kostnadsökningar för byggherre/fastighetsägare vid nyproduktion och ombyggnation, både för administration och genomförande, vilket i slutändan kan ge högre kostnader för de som bor och verkar i Lund.

Det är omöjligt att uppskatta hur stora de ekonomiska konsekvenserna kan bli utan en samlad utredning med samtliga aspekter.

Stadsbyggnadskontoret

Dokumenttyp
Tjänsteskrivelse

Datum
2023-09-26

Sida
5 (5)
Diarienummer
BN 2023/0178

Ole Kasimir
Avdelningschef

Elin Karlsson
Arkitekt

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunstyrelsen